Opmerkingen van Roberta Metsola, Voorzitter van het Europees Parlement, ter gelegenheid van de buitengewone Europese Raad van 30 en 31 mei 2022 in Brussel

Geachte collega's,

Wat we tot nu toe hebben gerealiseerd, is al ongezien, we hebben samen en eensgezind gereageerd op een manier die zelfs de ergste cynici heeft verrast.

Tot nu toe stond de publieke opinie aan onze kant. Onze mensen hebben hun huis en hun hart opengesteld voor 6 miljoen Oekraïners. Ze hebben in grote lijnen aanvaard dat er voor de oorlog een prijs moet worden betaald en hebben gevraagd om een krachtige reactie.

Mijn bezorgdheid is nu wat er zal gebeuren wanneer dit onvermijdelijk verandert. Wanneer het zogenaamde "CNN-effect" van de oorlog, in combinatie met het verspreiden van onjuiste informatie en desinformatie door de Russen, ons allemaal onder toenemende druk zet, of wanneer de prijzen hoog blijven.

We moeten standvastig blijven en beginnen met de planning van onze langetermijnbetrokkenheid in de regio, die verder gaat dan de onmiddellijke noodhulp aan Oekraïne. Europa moet het voortouw nemen en moet voorop blijven lopen.

U kent goed het standpunt van het Parlement ten aanzien van Oekraïnes verzoek om toetreding tot de EU. De status van kandidaat-lidstaat zal Oekraïne hoop geven. Er zullen voor Oekraïne deuren door opengaan die het in staat stellen om deel te nemen aan diverse programma's en het land zal er tijd en ruimte door krijgen voor het doorvoeren van hervormingen. Dit is geen oplossing van de ene op de andere dag en we mogen niet de indruk wekken dat dit wel het geval is. De status van kandidaat-lidstaat – een reëel perspectief – heeft het vermogen om landen te transformeren – we hebben het gezien met vele rond deze tafel. En we hebben het gezien in Albanië en Noord-Macedonië, aan wie we overigens echte antwoorden verschuldigd zijn.

Wat Oekraïne nu nodig heeft, is hoop en perspectief, anders dwingen we Kiev om elders te rade te gaan.

We bevinden ons op een moment dat de EU een echte wereldmacht voor de democratie moet worden – door de vlag te voeren van liberale democratieën in een wereld die steeds ingewikkelder en gevaarlijker wordt.

Niemand zegt dat het makkelijk zal zijn of zelfs maar duidelijk, maar het is de moeite waard.

Wat sancties betreft, is de Commissie – terecht – doortastend geweest, en we moeten bijkomende stappen ondernemen. Ik hoop echt dat er vandaag een akkoord is, we kunnen het ons niet veroorloven dat er geen is. Ons doel moet blijven om onszelf los te maken van Russische energie. We mogen niet als eerste met de ogen knipperen, maar er is een grens aan de flexibiliteit die we kunnen bieden zonder geloofwaardigheid te verliezen bij onze bevolking en zwak over te komen bij Rusland, dat, zoals we weten, voor zwakte geen respect heeft.

En, vrienden, Loekasjenko en Poetin zijn twee kanten van dezelfde medaille. Sancties tegen Rusland moeten hand in hand gaan met sancties tegen Belarus. Daar mogen we niet van afwijken. Degenen die alles hebben opgegeven voor een democratisch Belarus en die naar ons kijken voor steun, kijken nu weer naar ons.

De druk die de Russische invasie uitoefent op de mondiale voedselvoorzieningsketens, is uiterst zorgwekkend. Dit gaat verder dan Europa. De mogelijkheid valt niet uit te sluiten dat de wereld zal worden geconfronteerd met echte hongersnood. Als Oekraïne zijn velden niet mag bewerken, staan we voor een wereldwijd tekort aan voedselvoorraden gedurende meerdere jaren.

Rusland weet dit en chanteert de wereld terwijl het zijn eigen silo's vult met tarwe en granen die het gestolen heeft in Oekraïne. We moeten dringend manieren vinden om het graan uit Oekraïne te halen, naar de plaatsen waar het het hardst nodig is in de wereld. We moeten de door de Commissie aangekondigde "solidariteitstrajecten" uitbreiden en andere mogelijkheden onderzoeken om het graan in beweging te krijgen.

De oorlog in Oekraïne heeft het onvermijdelijke versneld. We moeten in staat zijn onze energieonafhankelijkheid te waarborgen. De mededeling inzake RePowerEU is belangrijk en zal helpen om de afhankelijkheid van de Unie van de invoer van gas, olie en steenkool uit Rusland snel te verminderen, en zij zal de groene transitie versnellen.

De overkoepelende doelstelling van energieautonomie is voor mij een doorslaggevende factor.

De verwezenlijking van onze doelstellingen in het kader van de Green Deal is de beste manier om een einde te maken aan onze toxische afhankelijkheid van onbetrouwbare partners.

Wat de gas- en de elektriciteitsmarkt betreft, moeten we in beide sectoren snel optreden, met als gemeenschappelijk doel de Europese huishoudens te beschermen tegen ernstige prijsschommelingen. We moeten werken aan de ontwikkeling van gemeenschappelijke mechanismen en aankoopplatforms voor gas, en onze elektriciteitsmarkt optimaliseren, om toekomstige prijsvolatiliteit af te wenden. Uit de snelle afronding van de onderhandelingen over de behoefte aan gasopslag blijkt dat we resultaten kunnen boeken – maar er is meer nodig.

Onze investeringen in energie en de groene transitie moeten evenzeer worden beschouwd als een veiligheidskwestie als als een milieukwestie – daarom is het "Fit for 55"-pakket zo essentieel.

Onze veiligheid en defensie worden nu snel een existentiële aangelegenheid. We moeten over de instrumenten beschikken om ons te verdedigen en dat kunnen we alleen samen doen. Waar het op neerkomt is dat we werk moeten maken van samenwerking, interoperabiliteit en een efficiëntere bundeling van onze middelen.

We moeten reageren, en we kunnen dat doen op een manier die een aanvulling vormt op de NAVO en niet met de NAVO concurreert.

Dit zal gevolgen hebben voor de begroting. Onze defensiebegrotingen zullen moeten worden verhoogd en we moeten nagaan hoe de gemeenschappelijke middelen beter kunnen worden ingezet om onze defensievermogens te versterken.

Ten slotte een laatste woord over economische flexibiliteit. Het toestaan van de algemene ontsnappingsclausule van onze begrotingsregels tot eind 2023 kan op korte termijn nuttig zijn, met een post-COVID-scenario, een oorlog aan onze deur en onze lopende energietransitie. Tegelijkertijd mogen we niet toestaan dat buitensporige schulden het potentieel beperken van de komende generaties. Dat evenwicht en die verantwoordelijkheid moeten we serieus nemen.

Europa heeft ons leiderschap nodig. De manier waarop we de komende maanden reageren, zal bepalend zijn voor onze gemeenschappelijke toekomst. Het Europees Parlement is bereid op constructieve wijze zijn rol te spelen.

Dank u.